

DIGITÁLIS BÖLCSÉSZET MESTERKÉPZÉSI SZAK

Indított szakirányok: *digitális kultúra, számítógépes nyelvészet*

Képzési terület, képzési ág: *bölcsészettudományi képzési terület*

Képzési ciklus: *mester*

Képzési forma (tagozat): *nappali*

A szakért felelős kar: *BTK*

Képzési idő: *4 félév*

Az oklevélhez szükséges kreditek száma: *120*

Az összes kontakt óra száma: *1200*

Szakmai gyakorlat ideje, kreditértéke, jellege:

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: digitális bölcsészet (Digital Humanities)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles digitális bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Digital Humanities

3. Képzési terület: bölcsészettudományi képzési terület

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területen a magyar, a történelem, a néprajz, az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, a romológia, a szlavisztika, az ókori nyelvek és kultúrák, a keleti nyelvek és kultúrák, valamint a szabad bölcsészet alapképzési szakok, továbbá a társadalomtudomány képzési terület társadalomismeret képzési ág alapképzési szakjai.

4.2. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok a bölcsészet-, valamint társadalomtudományi alap- vagy mesterfokozatot adó szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti bölcsészet-, valamint társadalomtudományi főiskolai vagy egyetemi szintű szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 10-15 kredit

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 26-30 kredit

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45-55 kredit

6.4. Szabadon választható tantárgyokhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 50%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett szabad bölcsészeti ismereteik birtokában, valamint nyitott, interdiszciplináris szemlélet birtokában képesek bölcsészeti tartalmak modern technikai eszközökkel történő megjelenítésével kapcsolatos feladatok ellátására. A végzettek alkalmasak széleskörű és integrált interdiszciplináris elméleti tudásuk, a tudományos ismereteik módszertanának modern, innovatív alkalmazására, a rendelkezésre álló digitális erőforrások kiaknázásával elért magas fokú hivatástudattal kísért információfeldolgozásra. Megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

a) *A mesterképzési szakon végzettek ismerik:*

- a számítástechnika, a matematika, a logika és a megismeréstudományok alapjait,
- az információtechnológia, az információfeldolgozás és az alkalmazott statisztika alapjait,
- az egyes bölcsész- és társadalomtudományi ismereteket feltételező digitális rendszerek létrehozásának és működtetésének elméletét és gyakorlatát,
- a kutatómódszertant alapjait.

b) *A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:*

- egyes speciális bölcsészettudományos területeken folyó kutatások empirikus adatai feldolgozására, elemzésére;
- szakmai konzultáció mellett egy részterületen önálló kutatásra; publikációra, meretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására; a szaktudomány eredményeinek és problémáinak prezentálására a szélesebb közönség számára,
- a munkaerő-piaci alkalmasságot figyelembe véve a végzett digitális bölcsész képes kulturális és tudományos értékű kiadványok digitális létrehozására, szerkesztésére, fejlesztésére, virtuális múzeumok, virtuális valóságra támaszkodó térképek, elektronikus könyvtárak és ehhez hasonló típusú adatbázisok megalkotására, föltöltésére és karbantartására.

c) *A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek*

- kreativitás,
- problémafelismerő és -megoldó képesség,
- elemző és szintetizáló képesség,
- elkötelezettség a fenntarthatóság elve mellett,
- jó kommunikációs és együttműködési képesség,
- szakmai felelősségtudat és tolerancia,
- szakmai továbbképzés iránti igény,
- vezetői készségek.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. *Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök (legalább 10-15 kredit):* számítástechnikai alapismeretek, matematikai alapismeretek, az információfeldolgozás elméleti alapjai.

8.2. *A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei (26-30 kredit):* megismeréstudományi alapismeretek, logika, az információtechnológia alapjai, kutatómódszertan, adatbázisok, adatelemzés.

8.3. *A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei (65-75 kredit):*

- differenciált szakmai ismeretek (45-55 kredit):
 - *digitális kultúra szakirányon:* terek és idők, művelődés, irodalom, sajtó, digitális forrásvédelem, vizualitás és kulturális terek, elektronikus képtárak és levéltárak, kutatómódszertan, művészetek és informatika, későmodern multimedialitás, modellezés, kutatási gyakorlat.

- *számítógépes nyelvészet szakirányon*: az adatelemzés irodalmi és nyelvészeti szempontjai, kutatómódszertan, nyelv, szöveg, kommunikáció, a statisztika, mint nyelvészeti segédtudomány, elektronikus publikáció, a számítógépes nyelvészet alapjai, kutatási gyakorlat.
- diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alpfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges angol, német vagy francia nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 10 kredit filozófiatörténet, esztétika, társadalomismeret, könyvtárismeret és kommunikáció ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvételnek nem feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben előtanulmányokkal rendelkezzen a hallgató. A hiányzó, legfeljebb 10 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

A mesterképzésre történő jelentkezéskor, a hallgatónak a felvételi vizsgán tanúsítania kell, hogy rendelkezik:

- alapvető informatikai rendszerek gyakorlati alkalmazásában jártassággal,
- középszintű angol nyelvtudással.

A DIGITÁLIS BÖLCSÉSZET MESTERKÉPZÉSI SZAK KREDITLISTÁJA:

1. Alapozó ismeretek*

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Bevezetés az informatikába	30(30)				koll	5
2. Matematikai alapismeretek	30				gyj	3
3. Szöveges információk kódolása és feldolgozása	30(30)				koll	5

2A. Szakmai törzsanyag (kötelező kurzusok)

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. A kognitív tudományok és az informatika	30(30)				koll	5
2. Bevezetés a logikába		30(30)			koll	5
3. Informatiótechnológia	30(30)				koll	5
4. Kvantitatív adatok kvalitatív elemzése		30(30)			koll	5

2B. Szakmai törzsanyag (kötelezően választható kurzusok)**

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. A tudás reprezentálása a világhálón és az internetes keresőrendszerek működése		30(30)			koll	5
2. A modellezés szerepe a megismerésben		30			gyj	3
3. A számítógépes nyelvészet elmélete és gyakorlata			30(30)		koll	5
4. Digitális irodalomtudomány		30			gyj	3
5. Interperszonális kapcsolatelemzés		30			gyj	3

3AA. Differenciált szakmai anyag: digitális kultúra szakirány (kötelező kurzusok)

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Terek és idők előadás		30			koll	3
2. Terek és idők szeminárium		30			gyj	2
3. Digitális források kutatása, védelme és biztonsága		30(30)			koll	5
4. Terepmunka			30		gyj	3

3AB. Differenciált szakmai anyag: digitális kultúra szakirány (kötelezően választható kurzusok)

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Történelmi elektronikus levéltárak és digitális levéltári gyűjtemények		30			gyj	3
2. Digitális szövegkiadások és adatbázisok az ókortörténet és segédtudományai szolgálatában		30			gyj	3
3. Statisztika		30(30)			koll	5
4. Szöveges információk elektronikus publikálása		30			gyj	3
5. Virtuális közösségek				30	gyj	3
6. Vizuális nyelv			30(30)		koll	5
7. Térantropológia				30	gyj	3
8. Formagenerálás és szerkezetszemlélet				30	gyj	3
9. Tanulmányírás			30		gyj	3

3BA. Differenciált szakmai anyag: számítógépes nyelvészeti szakirány (kötelező kurzusok)

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Az adatelemzés nyelvészeti szempontjai		30(30)			koll	5
2. Az adatelemzés irodalmi szempontjai		30(30)			koll	5
3. Terepmunka			30		gyj	3

3BB. Differenciált szakmai anyag: számítógépes nyelvészeti szakirány (kötelezően választható kurzusok)**

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Nyelvészeti alapú szövegelemzés		30			gyj	3
2. Statisztika		30(30)			koll	5
3. Szöveges információk elektronikus publikálása		30			gyj	3
4. Korpuszok és konkordancia				30	gyj	3
5. Elektronikus szövegkiadás				30	gyj	3
6. Elektronikus könyvtár, digitális archívumok			30		gyj	3
7. Nyelv és kommunikáció			30(30)		koll	5
8. Modern kommunikációs technikák				30	gyj	3
9. Tanulmányírás			30		gyj	3

4. Szabályozottan választható szakmai tárgyak***

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Információkereső nyelvek			((30))(30)			5
2. Számítógépes szövegfeldolgozás		((30))				3
3. Számítógépes lexikográfia		((30))(30)				5
4. Információs és kommunikációs technológiák a hatékony nyelvtanulásban és nyelvoktatásban			((30))			3
5. A weblapszerkesztés alapjai			((30))			3
6. Internetes adatbázisok fejlesztése			((30))			3
7. Információtörténelem				((30))(30)		5
8. Művészetek és informatika				((30))(30)		5
9. Távoktatás				((30))		3
10. Digitális bölcsészeti forráskutatás			((30))			3
11. A francia nyelv számítógépes feldolgozása				((30))		3
12. E-learning			((30))			3

5. Szabadon választható tárgyak (min. 10 kredit)

6. Szakdolgozat****

modulok és tantárgyak	félév és óraszám				számonkérés	kredit
	1.	2.	3.	4.		
1. Szakdolgozati konzultáció 1.			15		gyj	5
2. Szakdolgozati konzultáció 2.				15	gyj	5
3. Szakdolgozat-védés				-	zv	10

* Az óraszámoknál a 30(30) jelölés 30 kontaktórát és 30 konzultációs órát jelent. Konzultáción heti rendszerességgel ismétlődő, az előadáshoz igazodó, az oktatóval folytatott, az oktató által irányított, olvasmánylistával dokumentált szakmai beszélgetést értünk. A konzultáció középpontjában a személyre szabott, egyéni munkatervet követő kreatív problémamegoldás áll. A konzultáción zajló munkát is a kollokvium ellenőrzi. Az előadást és a konzultációt tehát együttesen zárja 5 kredit értékben a kollokvium (a kurzus sikeres elvégzése feltételezi a konzultációkon való rendszeres és szakmailag kielégítő szereplést).

** A kötelezően választható tárgyak felvehetőek a 2-4. félév bármelyikében, tetszőleges sorrendben (az első félévben azért nem, mert az alapozó ismeretek teljesítése előfeltétele ezen tárgyak felvételének). Az áttekinthetőség kedvéért az óraterhelést a hálóban a tantárgyak sorrendjében és egyenletes eloszlásban szerepeltettük, de a félévenkénti óraterhelést nem összesítettük.

*** Szabályozottan választható tárgy lehet bármely nem kötelező tárgy a modulon belül, beleértve a differenciált szakmai anyagot képező kurzusokat is. A szabályozottan választható tárgyak az első félév kivételével bármelyik félévben felvehetőek, mivel az alapozó ismeretek megszerzése a további tárgyak előfeltételét képezi. Jelölés: ((30)), illetve ((30))(30)

**** A szakdolgozathoz rendelt 20 kredit megoszlása: kétszer 5 kredit szakdolgozati konzultáció a 3. és 4. félévben, illetve 10 kredit a záróvizsgára, ami magában foglalja a szakdolgozat védését is.

A szabadon választható tárgyakkal a hallgató az általa választott területeken speciális igényének megfelelően további részismereteket szerezhet az egyetem által kínált tantárgyak bármelyikének választásával.

A szakdolgozati konzultáció, a szakdolgozat és a záróvizsga

A szakdolgozat a hallgató által az oktatóval való előzetes megbeszélés alapján választott bölcsész tudományi, de a digitális bölcsészet képzés során szerzett ismereteit is alkalmazó témakörben tudományos igénnyel és módszerrel megírt, legalább 40 oldal terjedelmű önálló kutatómunkára épülő dolgozat. A szakdolgozat előkészítését, megírását, az ahhoz szükséges kutatómunkát két féléves kötelező szakdolgozati konzultáció segíti.